

Monumentnummer*: 11551

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 30 maart 1971
Kadaster deel/nr: 1593/49

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*		
Culemborg		Culemborg		Gelderland		
Straat*	Nr*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Grote Kerkstraat	4		4101 CB	Culemborg		
Grote Kerkstraat	2		4101 CB	Culemborg		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kad. object*	Appartement	Grondperceel		
Culemborg	I			1609		

Rijksmonumentomschrijving**

Grote of St.Barbarakerk (Ned.Herv.) In sobere vormen uitgevoerde bakstenen kruisbasiliek, waarvan het schip waarschijnlijk in het tweede kwart 15e eeuw door verbouwing van een pseudobasiliek de tegenwoordige vorm verkreeg. Eveneens tweede kwart 15e eeuw het koor met omgang en het transept, gebouwd na de verheffing tot kapittelkerk in 1421. Omstreeks 1500 verbreding van de zijbeuken, waarna in het eerste kwart 16e eeuw bouw van kapellen in het verlengde van de dwarspanden; het Kruiskoor aan de zuidzijde en de O.L. Vrouwekapel aan de noordzijde. Ten zuiden van koor sacristie met verdieping, driezijdige sluiting en traptoren, waarvan de benedenverdieping een netgewelf op beeldhouwde kraagstenen bezit, omstreeks 1525. De geheel door houten tongewelven op trekbalken overkuisde kerk bezit eenvoudige zuilen en een tweeledige wandopbouw. Rijke inventaris uit de 17e en 18e eeuw (thans tijdelijk uit de kerk verwijderd i.v.m. de restauratie, welke in 1964 begon). Preekstoel met koperen lezenaar (1658), doophek met koperen kandelaars en gestoelten tegen de westelijke vieringpijlers, fraai geheel, vervaardigd XVIIc door de Utrechtse schrijnwerker Mr Joris Fluyt. De banken hebben een overhuiving uit omstreeks 1800. In het transeptarmen twee overhuifde herengestoelten uit het laatste kwart 17e eeuw, waarvan het zuidelijke afkomstig uit de St.Janskerk in de zuidelijke voorstad, vergroot in de 19e eeuw en met gepolychromeerd stadswapen. In de noorder- en zuiderzijbeuk twee tochtportalen door Joris Fluyt, derde kwart 17e eeuw. In een gesneden kas, die in 1804 werd gewijzigd is het grote orgel met Hoofdwerk en Onderpositief in 1719 gemaakt door M. Verhofstad. Het vrije Pedaal werd bij de restauratie van 1970 toegevoegd. Het koororgel heeft een klavier en aangehangen Pedaal en is omstreeks 1750 door een onbekende bouwer gemaakt. Het werd in 1968 in

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Culemborg geplaatst. Zes koperen kaarsenkronen uit het derde kwart 17e eeuw. In de noordelijke kooromgang drie geschonden votiefstenen met reliefs, 15e en 16e eeuw. Witmarmeren graftombe binnen een smeedijzeren sierhek, op het koor voor Catharina Alida van der Dussen, 1746 door I.Pollina, met bekronende putto door J.Francois Maas. In het zuiderdwarsschip een epitaaf, 1655, voor Frederic d'Orville in zandsteen, gebeeldhouwde omlijsting. Talrijke gebeeldhouwde zerken, 17e en 18e eeuw, en in het koor, hardstenen zerk van Elisabeth van Buren, gemalin van Gerard II van Culemborg, 1451, met gotisch lofwerk. De doorgang van het schip naar de toren wordt afgesloten door een 15e eeuwse strokendeur, aan beide zijden latere deuren beklampt.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk